

hoc è sola materia fieri, è qua lapis arosius perficitur, quando in dictis areis affata indeque in scrobes translata peruritur. Nam & locum foueas ambientem occupat, & exemplis lapidibus nihilominus inuenitur. Præfertur quod saporè aris reddit, æruginè præ se ferens, astringens, & vehementer exiccans linguâ: id quod sibi exusta ochra nõ vëdicat, quæ tamen cremata diphrygis loco vanit. Vis ei astringere, validè perpurgare, extergere, ficcare, carnis excrescentias cohibere, vlcera cacolèthe & quæ serpunt ad cicatricè perducere. Abscessus quoque terebinthina aut cerato exceptum discutit.

De Arsenico, seu auripigmento.

CAP. CXXI.

AURIPIGMENTVM in iisdem metallis, quibus sandaracha, gignitur. Optimum existimat' crustosû, auri colore micâs, quòdque crustas eas habet ferè semper sibi inuicè squamatim incübètes, insupérq; inpermixtû est & omnis alienæ materiæ expers. Tale est quod in Mysia Hellespõti nascitur. Sunt autè illius duo genera: vnû quidè, quale antè cõmemoratû est: alterû, glebosum & colore sandarachæ simile, quod è Põto & Cappadocia defertur: & hoc quidè secundum locum tenet. Porrò torretur auripigmentum hoc modo: Testæ nouæ inditum carbonibus

P p. ij.

ignitis imposito, assidueque versato, donec igne flagret colorémque mutet: deinde refrigeratum tritúmque recondito. Vim habet septicam, astrictoriam, & crustas inducentem cum feruore ac violento morfu: reprimat & quicquid excrescit, ac pilos detrahit.

De Sandaracha. CAP. CXXII.

SANDARACHA præfertur ad satietatem rufa, fragilis, friabilis, pura, & quæ cinnabaris colorem imitatur, insuperque sulphuris virus redolet. Vis & vstio eadem, quæ auripigmento. Sed & alopecias explet resina excepta, & scabros vngues cum pice remouet. Contra pedicularem morbum ex oleo efficax est: tubercula cum adipe discutit. Prodest etiam ad narium orisque vlcera & cæteras papularum eruptiones, cum rosaceo: itémque ad condylomata. Datur & purulenta excreantibus, è multo. Quin & aduersus veterem tussim cum resina suffitur, nidore per fistulam in os attracto. Vocem denique limpidam & canoram facit cum melle delincta, & suspiciosus cum resina in catapotio datur.

De Alumine. CAP. CXXIII.

OMNE propemodum aluminis genus in Ægypto & in iisdem metallis inuenitur: est enim quod scissile dicitur, veluti flos glebosi. Gignitur & in aliis quibusdam locis, in Melo, Macedonia, Liparis, Sardinia, Hierapoli

Hierapoli Phrygiæ, Africa, Armenia & compluribus aliis regionibus, sicut & rubrica. Sunt autem eius species plurimæ. Verùm ad medendi vsum, scissile, rotundum & liquidũ expetuntur. Optimum verò, scissile: & in hoc genere laudatissimum quod recens est, candidissimum, calculorum expers, graueolens & perquam astringens, insuperque nec glebæ modo nec assulosè compactũ, sed sigillatim quasi in capillamenta canescentia dehiscens: quale est quod Trichites, [hoc est, capillare] appellatur, in Ægypto proueniens. Reperitur quoque lapis huic alumini persimilis, qui tamen gustus iudicio internoscitur, quòd non astringat. Damnatur in rotundi genere, quod manu attève tale effectum est: sed ex figura deprehenditur. Assumendum autem quod sponte naturæ rotundum est, bullis turgens, candido propius, & valenter astringens, prætereaque nonnihil palloris cum quadam pinguitudine præ se ferens: ad hæc calculorum expers ac friabile, & natione Melium aut Ægyptium. Liquidũ præfertur maximè pellucens, lacteum, planum & equabile, atque omni ex parte succosum, insuperque minimè lapidosum, & quædam caloris igniculum expirans. Vim habet ex calfaciendi, astringèdi, & expurgandi quæ pupillis oculorum caliginem ostundit, pal-

Pp. iij.

pebrarum quoque carnes aliásque excreſcē-
 tias abluendi. Sciffile porrò efficacius ro-
 tundo cenſendum eſt. Vruntur verò torren-
 tūrque chalcitidis modo. Vlcerum putre-
 ſcentia cōpeſcūt, & ſanguinis eruptiones in-
 hibēt, gingiuas humore nimio flaccidas cō-
 primunt, mobilésque dentes cum aceto aut
 melle firmant. Oris vlceribus, quas aphthas
 vocant, ammixto melle profunt: itēmq; pa-
 pulis & aurium fluxionibus, cum polygoni
 ſucco. Lepris conueniunt cum braſſicæ foliis
 aut melle cocta: necnon & pruritu, vnguū
 ſcabritijs, pterygijs & pernionibus, fotu ex
 aqua. Valent cum aceti facce & gallæ crema-
 tæ pari pondere ad phagedænas vlcerū, & ad
 nomas cū ſalis duplo. Furfures cum eruo &
 liquida picē illita exterunt. Ad lendes, pedi-
 culos & ambuſta cum aqua inuncta auxilio
 ſunt. Contra œdemata & graue alarum in-
 guinūmque virus illinūtur. Ex Melo autem
 aduectum, etiam mulieribus præſtat ne cō-
 cipiant, ante coitum ori vuluæ inditum: fœ-
 tus quoque pellit. Aluminum denique ge-
 nera gingiujs excreſcentibus, vuæ ac tōſillis
 accommodantur: itēmq; ori, auribus ac
 verendis cum melle illinuntur.

De Sulphure. CAP. CXXIII.

SULPHVR optimum exiſtimatur, quod vi-
 ſuum ignémve minimè expertum eſt, &
 ſplendido

splendido colore nitet, translucens & cal-
 lorum experts. In genere autem sulphuris i-
 gnem experti probatur, quod viret ac præ-
 pingue spectatur. Plurimum in Melo & Li-
 para gignitur. Priore loco commemoratum
 sulphur calfacit, discutit & maturat celeriter.
 Tussientibus, purulenta excreantibus &
 suspiriosis prodest, tum in ovo sumptum,
 tum etiam suffitum: præterea partus vsti ni-
 dore extrahit. Lepras itémque lichenas &
 scabros vngues aufert, cum terebinthi resi-
 na. Ex aceto autem illitum, est quidem ad
 lepras efficax, sed & vitiligines tollit. Scor-
 pionum etiam ictibus addita resina mede-
 tur. Cum aceto verò, draconis marini &
 scorpionum ictus sanat. Pruritus totius cor-
 poris sedat, nitro mistum & affricum. Re-
 gium quoque morbum emendat, inspersum
 fronti cochlearis mensura, aut in forbili ovo
 sumptum. Facit & ad grauedinem ac destil-
 lationes: sudores quoque conspersum inhi-
 bet: podagricis cum aqua & nitro illitum
 conducit: grauitatem auditus, suffiti nidore
 raptim per fistulam hausto, sanat. Lethargi-
 cos suffitu excitat. Sanguinis eruptionem si-
 stit: ac denique contusis auribus cum vino &
 melle illitum medetur.

Pp. iiij.

De Pumice. CAP. CXXV.

PUMICIS probatio, ut sit quam maximè levis, multicauus seu spongiolus, scissilis ac minimè lapidosus, insuperque teri facilis atque candidus. Cremari autem oportet in hunc modum: Sumito eius quantum libuerit, & prunis cadentibus obruito: ac ubi igne flagrauerit, extractum vino odorato restinguo: iterumque incensum pariter extinguito. Tertia uestione exemptum finito per se refrigerari, tandemque ad usus condito. Vis eius astringere & ginginas abstergere: purgat cum calfactione quæ pupillis caliginem offundunt: explet vlcera & ad cicatricè perducit, insuperque excrescentia cohibet. Fit & è farina eius dentifricium. Corpori denique crustam obducit, èstque pilis abolendis aptus. Theophrastus autor est, si quis in feruentis multicauum pumicem immiserit, vini feruorem confestim desinere.

De Sale. CAP. CXXVI.

INTER Salis genera efficacissimum fossile. Et in hoc ipso genere communiter quidem laudatur calculus vacans, candidum & pellucidum, densum & æquabili compage: peculiariter verò, natione Ammoniacum: quod quidem & findi facile potest, & rectis est scissuris. In marino sale eligendus est densus, candidus & æquabilis. Probatissimus in
Cypro

Cypro fit & Salamine Cypri & Megaris, i-
témque in Sicilia & Africa. Sed inter hæc
ipsa salis genera lacustris præfertur: cen-
sèturque validissimus Phrygius, qui Tattæus
vocatur. Antedictorum salis generum natu-
ra in communi est ad multa per quam utilis,
astringens, abstergens, repurgans, dissoluens
dissipansve, ac insuper reprimens, extenuans
& crustas inducens: sed intensioris remissio-
risque facultatis ratione inter se differunt.
Quin & vlcera putrescentia cohibent, &
sinegmatibus seu medicamentis psoras abster-
gentibus ammiscentur. Excrecentia in ocu-
lis reprimunt, pterygia consumunt, cæteral-
que carnis extuberationes tollunt: clysteri-
bus utiliter infunduntur: lasitudines etiã di-
scutiunt, ex oleo illita. Contra hydropicorũ
œdemata auxiliãtur, doloresque sacculis in-
dita fotu mitigant, & pruritus sedant ex oleo
& aceto infricata ad ignem, dum sudor pro-
uocetur: similiter & lichenas, psoras ac le-
pras. Anginas ex melle, aceto & oleo inun-
ctione leuant. Tosta, tonsillis vnaque cum
melle adhibentur. Cremata verò, vlceribus
oris quas aphthas vocant, humidis gingiua-
rum vitiis & phagedænis vlcerum cum pœ-
lenta insperguntur. Aduersus scorpionum i-
ctus, cum lini semine: contra viperarũ mor-
sus, cum origano, melle & hyssopo: aduersus

terasten, cum pice, aut cedria, aut melle auxiliantur. Contra scolopendræ verò morsus, ex melle & aceto: aduersus vesparum ictus & tenthredinum, itémque ad capitis psydracia, thymos atque tubercula, seu excepta vitulino. Furunculos cum vua passa aut suillo adipe aut melle discutunt. Testium tumores cum origano & fermento citius maturant. Crocodilorum moribus auxiliantur trita, in linteolo isuoluta & in acetum intincta, fasciis insuper additis quibus partes affectæ constringantur. Profunt & ad virulentarum bestiarum morsus & fugillata faciei, cum melle. Contra haustum opium & fungos cum aceto mulso bibuntur. Luxatis cum farina & melle imponuntur. Ambustis igni cum oleo imposita, pustulas erumpere non patiuntur. Podagricis itidem adhibentur, & aurium doloribus cum aceto. Erysipelata & vlcera quæ serpunt cum aceto illita, aut cum hysopo imposita cohibent. Vri porrò salem oportet fictili diligenter operculato ne dissiliat, conditòque prunis, vsquedum igni candefiat. Aliqui fossilem subacta farina oblitum carbonibus subiiciunt, ibique tandiu sinuat, dum illa exusta fuerit. Sed & sal communis vri hoc modo potest: Aqua semel ablutum ac deinde siccatum in ollam mittito, obditòque operculo ignem succendito,

succendito, tandēque salem moueto, donec haud ampliùs exiliat.

De Spuma salis, seu Spuma maris arida.

CAP. CXXVII.

Spuma maris arida, ramentum purgamentumve maris spumosum est, quod in exilibus petris reperitur. Ei vis eadem, quæ sali.

De Muria, seu Salsugine.

CAP. CXXVIII.

Muria salis effectus præbet, abstergitque: dysentericis vtiliter infunditur, quorum intestina nome corripuit: itēque ischiadicis iam diuturno dolore vexatis. Fotu verò aquæ marinæ vicem pensat.

De flore Salis. CAP. CXXIX.

Flos Salis è Nilo quidem flumine defluit, sed & stagnis quibusdā innatat. Assumendus qui croci colorē imitatur, & odore quodāmodo est ingratiore, veluti garū: interdum etiā magis graucolens, gustu mordaciore ac subpinguis. Fucatus autē rubrica aut grumosus, improbatur. Præterea verus ac sincer⁹ nō nisi oleo resoluitur: adulteratus, nōnulla ex parte etiā aqua diluif. Ad vlcera quæ cacoëthe, [quasi maligna,] vocāt, phagedænas, genitaliū nomas & purulētas aures efficax est. Oculorū hebetudines, cicatrices albuginēsq; tollit, Emplastris ynguētūsq; coloris gratia mi

setur, uti & rosaceo. Sudorem quoque ciet' alium turbat in vino & aqua sumptus, stomachoque est inutilis. Additur & acopis, & sinigmati quæ extenuandorum pilorum gratia componuntur: ac in vniuersum acris est atque igneæ feruentisque naturæ, uti sal.

De Nitro. CAP. CXXX.

NITRUM præfertur leue & roseo colore aut candido, perforatum, perinde quasi spongiosum fistulosumve quiddam. Tale verò est, quod è collibus tumulisve affertur. Vim habet humores ex alto euocandi.

De Spuma nitri. CAP. CXXXI.

Spuma nitri optima censetur leuissima, crustosa, friabilis, colore penè purpureo & spumosa, insuperque mordēs, qualis ex Philadelphia Lydiæ defertur. Secundas tenet Ægyptia. Quin & in Magnesia Cariaë gignitur. Sali parem vim & vitionem hæc habet, æquè ac nitrum ipsum. Sed hoc ampliùs etiã tormina sedat, si cum cumino tritum bibatur in hydromelite, aut decocto aliquo eorum quæ status discutiendi vi prædita sunt, uti rutæ vel anethi. In febribus circuitu redeuntibus illinitur ante suspectam accessionē. Miscetur & emplastris discutientibus, extrahētib, extenuantibus & lepras exterentibus. Cum aqua autem calida aut vino infusum, aurium inflationes ac sonitus, eisdemque purulentas